

Veijo Baltzar, 25, (bilden) är hemma i Suonenjoki. Han har nio syskon, familjen är fast bosatt och barnen har gått i folkskola. Veijo Baltzar har nu bott fem år i Helsingfors. Han har gått igenom en hårfrisörkurs, arbetat på en känd damfrisörsalong och studerat sig igenom en handelsskola på kvällarna. På hösten torde hans debutroman koma ut och han planerar att ställa upp i kommunalvalet.

En vinter turnerade Veijo i norra Finland med andra zigenare för att uppleva också den livsformen.

I sin NP-artikel går Veijo Baltzar till storms mot våra vanligaste fördomar. Han påpekar att man inte kan kräva någonting av zigenarna om de inte ges arbete och husrum. Han har rest runt i landet och konstaterat att begåvade zigenarbarn inte är i tillfälle att skola sig, att "folk" inte tycks förstå att zigenarna bör integreras i samhället för samhällets egen skull.

Välfärdslandet Finland har tagit illa hand om sin zigenarminoritet. Det återstår mycket arbete och framför allt behövs en attitydförändring gentemot människor av annan hudfärg. Under de närmaste åren kommer alltmer folk med "främmande" hudfärg att komma till Finland som bl.a. turister och gästarbetare. Hur tolerant är finländaren i gemen? Den frågan kommer att ställas allt oftare framdeles. Vad som nu är viktigast är en grundlig omprövning av våra vanligaste fördomar.

Nej – Zigenarna har inte fått hjälp

I allmänhet måste minoriteter lida mera och pruta på sina rättigheter. Varför?

Vilken är den bestämmande kraft som sätter somliga i en bättre situation? Man brukar söka fel hos minoriteterna, men man söker felen sällan i majoriteten.

Man påstår att zigenarna inte hänger med, att de bara vill åka omkring och sådant. Naturligtvis har folk som säger så ingen kunskap om zigenarna. Har dessa åklagare ens en enda gång talat med en zigenare?

För dem som ingenting vet om zigenarna och deras verkliga bakgrund vill jag berätta ett litet exempel.

Nio barn

För några veckor sedan besökte jag en liten stad inne i landet. Där bodde två stora zigenarfamiljer. I den första familjen som jag besökte fanns det nio barn.

Fadern hade inget arbete, eftersom det inte finns arbete, i synnerhet inte åt zigenare. Modern gjorde handarbeten för uppehållet, så att man kan förstå att de hade det svårt. De saknade allt man har i civiliserade samhällen.

Vi ligger ju på fin plats i välmåendestatistiken. Oberoende av att familjen praktiskt taget ingenting hade, har föräldrarna försökt hålla barnen i skola.

Bra i skolan

Det äldsta av barnen hade redan tvingats sluta så småningom kommer väl alla att bli tvungna att sluta om ingen hjälper dem.

Ett av familjens barn har klarat sig mycket bra i skolan, trots att han inte har någonstans att läsa, trots att han har dåligt med mat och ännu sämre med läsläsnings ro.

Han provade in till ett samlyceum men tre poäng fattades. Naturligtvis godkändes han inte. (Jag talade med den här eleven och han trodde att han

inte hade blivit godkänd fast poängen hade räckt till.)

Besviken

Den här unga pojken var mycket besviken och på min uppmaning lovade han att försöka på nytt i höst. Om han inte klarar sig är skolgången för hans del slut.

Enligt min åsikt är det här inte längre enbart zigenarnas sak. Är det inte illa för hela samhället om den här pojken tvingas sluta skolan. Jag är säker på att om den här pojken får hjälp ens så mycket att han kan läsa läxorna i fred, så kommer han att Klara poänggränsen med glans.

Jag frågade honom om han hade last på sina läxor. Jag har försökt läsa, men under sådana här förhållanden har jag inte riktigt kunna koncentrera mig. Varför? Frågade jag.

Ingen läsro

- Det finns ingen läsro hemma när det alltid är så illa ställt hos oss. Jag skulle ha klarat mig i det där proven men jag var så nervös att jag inte kunde koncentrera mig ordentligt. Om jag inte klarar mig på hösten slutar jag försöka.

Om jag klarar mig försöker jag fortsätta fast jag är från den här förhållandena.

Såhär osäker är zigenarynglingens framtid. Ändå anklagar man oss och frågar varför vi inte är som andra. Försök bara tänka er in i den utgångspunkten som zigenbarnen har. Enligt min åsikt kunde lyceets rector lite ha undersökt pojkens bakgrund.

Den andra familjen var i samma storleksklass. Hälften av barnen hade tvingats sluta skolan i mitten. Varför?

Ett av familjens barn fick diplom för bästa uppsats under fem år. Vad gör barnet med diplomat eftersom han ändå måste lämna skolan på hälft?

När han blir äldre ser han på sitt diplom som kanske ligger i ett horn av en vagn och tanker: "Om jag bara hade haft samma möjligheter som de vita barnen, skulle jag kanske vara författare eller någonting annat. Man skulle ha först mig hemma för diplommet och jag kunde ha sökt mig till lärdomsskola. Men nu går jag alltjämt i folkskola och efter något år slutar skolgången i vagnen igen.

Kan ingen göra någonting för dessa barn? Det räcker inte att det lovas och pratas och inlämnas ansökningar till myndigheterna.

Vi måste handla innan tiden för det här barnen är ute.

Det är onödigt att prata om att vi inte vill göra någonting, att vi är det ena och det andra. De som säger sånt här gör det främst för att samvetet inte ska vara så dåligt och för att de inte vill hjälpa, de har ingen lust till det. Man försöker helt enkelt hålla oss bakom. Men jag kan lova er att det inte lyckas. Vi är sega och kan vänta.

Jag är redan nu säker på att vi inte behöver vänta länge förrän man godtar oss. Den nutida ungdomen vet så mycket och är så mycket fiffigare att de inser att det inte är fråga om zigenarna utan om hela samhället och dess främjande och om att hålla Finland på nivå med kulturländerna.

Fel uppfattning

Folket har fått en alldeles felaktig uppfattning om att vi skulle ha fått hjälp. Men sanningen är den att alla möjliga goda förslag går gjorts, men förslagen ligger på hyllan. Verklig hjälp har inte många fått, högst några tiotal.

Sanningen är ju den att vi skulle behöva direkt hjälp. Det hjälper oss inte en smula om herrarna flyttar papper från en hylla till en annan.

Eller om det är så att man vill fora papperskrig så är det första vi skulle vilja att det skulle stå i lagen att ingen får utöva rasdiskriminering. Och att vi borde få arbete och att vi borde få bostad utan hänsyn till hudfärgen.

Om ens detta kunde fås till stånd så skulle vi vara lyckliga. Var och en borde förstå att man inte kan fordra någonting av oss så länge den här sakerna inte är skötta. Mest harmar och förvånar mig alla slags forskare som har undersökt zigenarna.

Fel bild

De har sedan skrivit böcker som alla börjar på samma sätt att zigenarna är nomader och annat i samma stil. Genom dessa forskningar får folket en fel bild av oss. Som zigenare tycker man att den här forskningarna är samma sak som om jag skulle veta någonting om.

Nog skulle jag alltid kunna saga någonting om affären, men skulle det vara sant?

I den här stilen går alla undersökningar som gjorts om zigenarna. Det är lätt att skriva ihop en undersökning om saker som inte andra känner till och få sitt namn i tidningen. Jag tycker ingen har nytta av det här att vara intresserade av oss på fel sätt.

Amatörarbete

Undersökningarna som gjorts hittills visar att de skrivits av personer som talat med ett par tre zigenare och så last någon annans avhandlingar, alltså helt och hållet amatörarbete. Som jag redan tidigare sade så skulle det vara hög tid att också våra problem skulle ordnas upp och på samma gång hela landets.

Speciellt vill jag tacka Finlands Svenska befolkning därför att från det hållet har vi mött mest förståelse och de har kanske tidigast insett att frågan gäller hela Finland. Det har gått framåt på alla områden och jag tror att alla tycker att vi tillsammans ska bygga vårt hemland.

Till NP:s redaktion

Tack Veijo Baltzar för en fin artikel

Jag vill be att få tacka för den fina artikeln som var i Nya Pressen den 6 juli, som zigenaren Veijo Baltzar hade skrivit.

Den fick oss alla här hemma att skämmas. Den var så fint skriven. Hoppas att det kommer flera artiklar av honom. Han skriver på så fint sätt, det får oss alla att tänka.

Tack.

“fina fruar hemma”

Det var en fin artikel som var i er tidningen den 6 juli. Såna saker är det intressant att läsa. Mera sådant och vi lär oss att förstå och hjälpa. Mera av Veijo Baltzar.

T.L